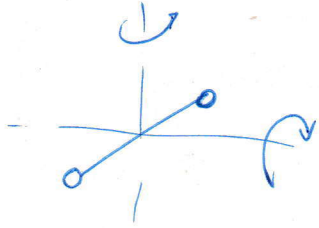
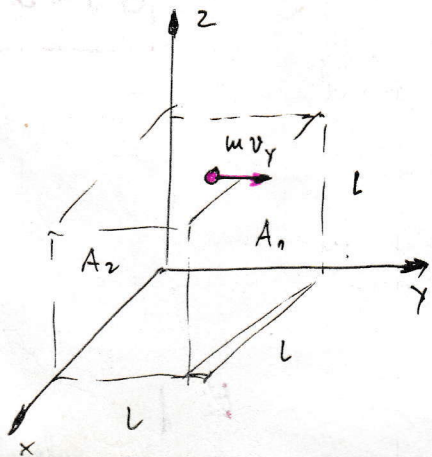

Zasada równowagi energii
 $E_v = \frac{1}{2} k_B T \rightarrow$ na każdy stopień swobody $\left\{ \begin{aligned} &\text{dla } 1 \text{ stopnia swobody: } \frac{1}{2} m \overline{v^2} = \frac{3}{2} k_B T \\ &\text{dla atomów: } U = \frac{3}{2} k_B T \\ &\text{dla cząsteczek 2-atomowych: } U = \frac{5}{2} k_B T \end{aligned} \right.$

Obliscenie uścisnienia z teorii kinetycznej.

$$\Delta p = p_k - p_r$$

$$p_r = m v_y$$

$$p_k = -m v_y$$

$$\Delta p = -m v_y - m v_y = -2m v_y$$

czas przebiegu: $\frac{L}{v_y}$ (bez zderzeń)

ilość zderzeń na jedn. czasu = $\frac{v_y}{2L}$

$$\frac{\Delta p}{\Delta t} = 2m v_y \frac{v_y}{2L} = \frac{m v_y^2}{L}$$

jest n -cząstek

stąd $F_{\text{całk}} = \frac{\Delta p}{\Delta t} = \frac{m}{L} (v_{y1}^2 + v_{y2}^2 + \dots)$

$$p = \frac{F_{\text{całk}}}{A} = \frac{F_{\text{całk}}}{L^2} = \frac{m}{L^3} (v_{y1}^2 + v_{y2}^2 + \dots)$$

N -całk. liczba cząstek w naczyniu $\Rightarrow p = m n_v \left(\frac{v_{y1}^2 + v_{y2}^2 + \dots}{N} \right)$

$n_v = \frac{N}{V} = \frac{N}{L^3}$ (w jedn. objętości)

$\overline{v_y^2} = \frac{v_{y1}^2 + v_{y2}^2 + \dots + v_{yN}^2}{N}$ (średnia kwadratowa)

$$\{ p = \rho \overline{v_y^2} \}$$

$v^2 = v_x^2 + v_y^2 + v_z^2 \Rightarrow \overline{v_y^2} = \frac{1}{3} \overline{v^2}$

$$\{ p = \frac{1}{3} \rho \overline{v^2} \}$$

$\Rightarrow \overline{v_x^2} = \overline{v_y^2} = \overline{v_z^2}$

$v_{\text{śr. kw.}} = \sqrt{\overline{v^2}} = \sqrt{\frac{3p}{\rho}}$

wp. dl. H_2 $p = 1 \text{ atm}$
 $T = 0^\circ C$

$v_{\text{śr. kw.}} = 1840 \frac{m}{s}$

Interpretacja kinetyczna temperatury

$$pV = \frac{1}{3} \rho V \overline{v^2} = \frac{1}{3} m \overline{v^2} = \frac{1}{3} n \mu \overline{v^2}$$

$$E_k = \frac{1}{2} m v_1^2 + \frac{1}{2} m v_2^2 + \dots = \frac{1}{2} N m \frac{v_1^2 + v_2^2 + \dots + v_N^2}{N} = \frac{1}{2} N m \overline{v^2} = \frac{1}{2} n \mu \overline{v^2}$$

$$\text{stąd } \frac{1}{3} n \mu \overline{v^2} = \frac{2}{3} E_k$$

$$\Rightarrow pV = \frac{2}{3} E_k$$

$$pV = nRT \quad \Downarrow$$

$$\frac{2}{3} E_k = nRT$$

$$E_k = \frac{3}{2} nRT$$

$$\frac{1}{2} n \mu \overline{v^2} = \frac{3}{2} nRT \Rightarrow \boxed{\frac{1}{2} \mu \overline{v^2} = \frac{3}{2} RT}$$

całkowita energia ruchu postępowego mola gazu jest proporcjonalna do temperatury.

na molekułową energię $\frac{1}{2} \left(\frac{\mu}{N_A} \right) \overline{v^2} = \frac{3}{2} \left(\frac{R}{N_A} \right) T$

$$\boxed{\frac{1}{2} m \overline{v^2} = \frac{3}{2} k_B T}$$

k_B - stała Boltzmanna

$$k_B = 1.38 \cdot 10^{-23} \frac{J}{K}$$

Ciepło właściwe

$$U = \frac{3}{2} N_A k_B T = \frac{3}{2} RT \quad (\text{w skali Kelvina})$$

C_p - ciepło molowe przy stałym ciśnieniu

C_v - " " " " " "

objętości

$$C_v = \frac{dQ}{dT} = \frac{dU + p dV}{dT} = \frac{dU}{dT}$$

$$C_v = \frac{dU}{dT} = \frac{d}{dT} \left(\frac{3}{2} RT \right) = \frac{3}{2} R$$

$$dU = dQ - p dV$$

$$dQ = C_v dT + p dV$$

$$\left(\frac{dQ}{dT} \right)_p = C_p$$

$$C_p dT = C_v dT + p dV$$

$$\left. \begin{aligned} pV &= RT \\ p dV &= R dT \end{aligned} \right\}$$

$$C_p = C_v + R$$

$$C_p - C_v = R$$

dla procesu izochorycznego

Wykazać, że dla przemiany adiabatycznej

$$pV^\gamma = \text{const}$$

$$\gamma = \frac{C_p}{C_v}$$

$$dQ = dU + p dV$$

$$pV = RT$$

$$d(pV) = R dT$$

$$C_v dT = -p dV$$

$$p = \frac{RT}{V}$$

$$dT = - \frac{p dV}{C_v} = - \frac{RT dV}{C_v V}$$

$$\frac{dT}{T} = - \frac{R}{C_v} \frac{dV}{V} = - \frac{(C_p - C_v)}{C_v} \frac{dV}{V}$$

wynikanie adiabatyczny
 $\gamma = \frac{C_p}{C_v} = \frac{f+2}{f}$

$$dQ = dU + p dV$$

$$C_v dT = - p dV$$

$$C_v dT = V dp - R dT$$

$$C_v dT = V dp - C_p dT + C_v dT$$

$$\frac{d(pV)}{d(pV)} = \frac{d(RT)}{d(RT)} \Rightarrow dT = \frac{V dp + p dV}{R}$$

$$- p dV = V dp - R dT$$

$$C_p = C_v + R$$

$$C_v \frac{1}{R} (V dp + p dV) = - p dV$$

$$V dp + p dV = - \frac{(C_p - C_v)}{C_v} p dV$$

$$V dp = - p dV \left(\frac{C_p - C_v + C_v}{C_v} \right) = - \kappa p dV \quad /: pV$$

$$\int \frac{dp}{p} = - \kappa \int \frac{dV}{V} \Rightarrow \ln p = - \kappa \ln V + C$$

$$\ln(p V^\kappa) = C'$$

$$\{ p V^\kappa = \text{const} \}$$

$$U = \frac{f}{2} k_B T$$

$$C_p = C_v + R = \frac{3}{2} R + R = \frac{5}{2} R$$

$$\kappa = \frac{C_p}{C_v} = \frac{\frac{5}{2}}{\frac{3}{2}} = \frac{5}{3} = 1.67 \quad (\text{jednoatomowy gaz})$$

κ

mono He
A

1.67
1.67

duo H₂
O₂
N₂

1.41
1.40
1.35

$$U = 3n \left(\frac{1}{2} RT \right) + 2n \left(\frac{1}{2} RT \right) = \frac{5}{2} n RT$$

$$C_v = \frac{5}{2} R$$

$$C_p = \frac{7}{2} R$$

$$\kappa = \frac{7}{5} = 1.40$$

poly CO₂
SO₂
NH₃

1.30
1.29
1.31

$$C_v = 3R$$

$$C_p = 4R$$

$$\kappa = \frac{4}{3} = 1.33$$

p. Dulonga-Petit

$$U = 3n \left(\frac{1}{2} RT \right) + 3n \left(\frac{1}{2} RT \right) = 3n RT$$

liczba Avogadro

$$N_A = 6.022 \times 10^{23} \frac{\text{cząst}}{\text{mol}}$$

objętość molarowa

$$V_m = 22.4 \text{ dm}^3$$

liczba Loschmidta

$$L = \frac{N_A}{V_m} = 2.68 \times 10^{19} \frac{\text{cząst}}{\text{cm}^3}$$

"procesy stochastyczne"
Marian
Smoluchowski
+ Einstein
"fluktuacje gęstości"

2 denermia a Ruchy Browna

λ - średnia droga swobodna

$$\lambda = \frac{v t}{\pi d^2 n_v v t} = \frac{1}{\pi d^2 n_v}$$

liczba zderzeń / s

$$\left\{ \frac{v}{\lambda} \sim 5 \cdot 10^9 \frac{1}{s} \right\}$$

$$d \sim 2 \times 10^{-8} \text{ cm}$$

$$n_v \sim 3 \cdot 10^{19} \frac{1}{\text{cm}^3}$$

$$v \sim 10^5 \frac{\text{cm}}{s}$$

$$\lambda \sim 2 \cdot 10^{-5} \text{ cm}$$